

VIRKSOMME ORD

Johan Nygaardsvold

Velkommen i rekkene

300 nordmenns ankomst fra Svolvær til London

London, 8. mars 1941

Kilde: Statsministerens arkiv

<http://virksommeord.uib.no/taler?id=465>

Deres Majestet!

Norske kvinner og menn!

På Regjeringens vegne har jeg den store glede å hilse vel møtt en flok motige nordmenn. Det er over 300 unge frivillige, som er kommet hit fra vårt besatte fedreland for å bli med og kjempe for Norges frihet. Dere er velkommen i rekkene, hos våre frie norske soldater og våre tapre norske sjøfolk, hos venner og brødre.

Det norske folk er en liten nasjon. Dette folket bor i et hårdført land med et barskt klima, og med Nordsjøen og Ishavet brusende og stormende inn mot landets lange kyst.

Men dette landet, rikt eller fattig, mildt eller hårdt, det er elsket av det norske folk. Og det er ikke så rart, for Norge er et vakkert land, vakkert både vinter og sommer. Heimfølelsen gjør også sitt, for i alle de tusen heimer er slekters arbeid nedlagt gjennom århundrer. Det er fars og mors slit og arbeid som skaper minner og som binder slekten til heimen og landet.

Og om noen reiser ut, så lengter han heim igjen, for heimen det er og blir under slike forhold Norge.

Vår Saga forteller oss at friheten, den personlige frihet, alltid har vært en hellig ting, som vernet og bevaret gikk i arv fra slekt til slekt i vårt land.

Og Saga sier videre, at ble det gjort forsøk på å krenke folkets frihetsrett, fikk tyranni og diktatur overmakten, så reiste folk, tross sin kjærlighet til heimen og landet, ut fra Norge for å bygge heimer i andre land.

I vår historie har vi en lang tid som en pleier å kalle "de mørke århundrer". Vårt land var ikke et fritt land i denne tid, men tiden var ikke så mørk allikevel som mange tror. Det som bar landet oppe, og som førte oss fram til hel og full selvstendighet, det var at det aldri nyttet

noen fremmed innflytelse å knekke det norske folks helstøpte frihetsvilje. Den levet i alle norske bygder, og den lever den dag i dag. Den var det som gjennom hårde tider og stor nød vernet om våre historiske og nasjonale tradisjoner og reiste folket til kamp og innsats for landets frihet og selvstendighet.

Nettopp nå gjennomlever Norge og det norske folk forferdelige, hårde tider igjen. Hårdere enn noensinne før. Vårt land er et hærtatt land.

På tyvers og røveres vis brøt en fremmed makt en natt inn i vårt land og brente og skjennet, myrdet og stjal hele landet over.

Fra Lindesnes til Nordkapp står idag fremmede soldater for å beholde rovet. Vårt lands undertrykkere forstår imidlertid at så lenge den gamle personlige frihetsvilje lever hos det norske folk, så lenge kan de ikke føle sig trygge. Og derfor søker de fremmede makthavere i Norge å knekke denne frihetsvilje.

Folkets urgamle rettigheter, som er så godt uttrykt i den kjente strofen: "Fritt tør han tenke og fritt tør han tale, fritt tør han virke til Norges held", er nå en saga blott. Norges grunnlov som vi med rette var så stolt av, våre lover som vernet om rett og rettferdighet, er trampet ned av soldaterstøvler.

Undertrykkerne sier at dette er en ny ordening, et nytt system. Å nei, det er ikke noe nytt system. Det er bare et forsøk på å tvinge menneskeheten tilbake til den svarteste middelalder. Det er en syk hjernes sadistiske trang til å herske over andre, til å pine andre og til å utgyde blod og brenne uerstattelige verdier.

Men også nå, som før i vår historie, står vårt folk sterkt tross sin militære våpenløshet. Det norske folk elsker friheten, og det vil ha sin frihet tilbake.

Også nu som før i vår historie reiser nordmenn ut av landet. De reiser ikke ut for å grunnlegge nye riker eller bygge nye heimer. Nei, de reiser ut for å ta del i den kamp som føres for å frelse Europas kultur og sivilisasjon, og for å gjenreise Norges selvstendighet og det norske folks frihet.

Jeg vet at dere som nettopp nå er kommet hit fra Norge har følt det sårt å reise fra landet, fra heimen, fra slekt og venner, men jeg vet også at dere har bragt dette offer for landets skyld, for folkets skyld, og for å kunne ta aktivt del i kampen for Norges frihet og selvstendighet.

På Regjeringens vegne takker jeg dere og hilser dere hjertelig velkommen til arbeid og innsats, og jeg tror jeg kan forsikre dere at hvis utreisen var sorgfull, så vil hjemreisen bli et gledestokt, hvor ikke hevntanker, men gjenopbygningsvilje skal fylle vårt sinn og binde oss alle tettere og varmere sammen enn noensinne før i Norges historie.

Når dere nå er kommet hit til England, vil dere få se at den løgnpropaganda som nazistene har satt i gang angående forholdene i England, ikke på noen måte medfører riktighet. De vil få se at London slett ikke er en ødelagt by, og De selv få se og erfare at det engelske folk ikke er en knekket nasjon. Tvertom. Vi som har vært her nå i ca. 9 måneder, vi har sett hvordan det engelske folk har hatt hårde og tunge dager og fryktelige netter å gjennomleve, men det har bare stålsatt deres mot og øket deres forsvarsvilje. De vil få se det samme som vi har sett, at denne forsvarsvilje gir sig utslag i strålende handlinger og beslutsomhet, og at forsvarsviljen øker til et pågangsmot som sikkert vil føre seieren hjem for sivilisasjon og demokrati.

Ved siden av det engelske folk vil De også få se at her i England er representanter for de andre land som tyskerne har undertrykket. Det er unge folk som med begeistring slutter sig til tanken om sitt fedrelands frigjørelse, - unge menn fra Czechoslovakia, fra Polen, fra Holland og fra Belgia, og hva våre egne forhold angår, så vil De her finne nordmenn som nå er trenede soldater, nordmenn som tjenestgjør i vår stadig økende marine, og nordmenn finnes det også i andre land som snart vil delta ikke bare i luftforsvaret, men også i luftangrepene på undertrykkernes land.

Ved siden av den militære innsats som forberedes av nordmennene her i England, har vi vår handelsmarine, og jeg tør si at det er en støtte for de alliertes sak som vi kan være stolte over. Det er nemlig av den aller største betydning at England i sin kamp for friheten kan få de *nødvendig tilførsler og ha den handelsflåte som trengs til alle operasjoner. Og her gjør den norske marine og de norske sjøgutter en stor innsats i de alliertes felles kamp.*

Vi har fra tid til annen fått en del opplysninger fra Norge. Vi ser i avisene og vi hører gjennom radioer hvordan forholdene delvis er. Det er selvfølgelig forferdelig å tenke på at et fremmed lands krigsmakt så helt har undertrykket vårt kjære Norge. Men enda forferdeligere synes jeg det er å tenke på at det er nordmenn som stiller sig til tjeneste for disse undertrykkere. Jeg skal ikke si så mange ord om dem og deres handlinger. Når Norge igjen en gang er fritt, når vi igjen vender tilbake til et fritt og selvstendig Norge, må det bli en tung dag for de folk som solgte sin førstefødselsrett i det frie Norge og gikk fienden til hånd.

Vi hilser dere som er kommet hit idag. Vi trenger dere alle, hver enkelt av dere. - Vi sender også en hilsen til dem hjemme, som daglig gjør sin innsats mot de fremmede undertrykkerne og den lille håndfull forredere, som har solgt sig til dem.

Vi er fortsatt ett rike og ett folk. Og en gang - om ikke altfor lenge - skal vi i fellesskap igjen få ta fatt og bygge landet vårt, med fred og folkelykke, - i et fribårent Norge.